

**Sedm bran k přírodě
Litovelského Pomoraví**

Ohňová brána

Vítej v malebném areálu **Domu přírody Litovelského Pomoraví**. Poklidná zákoutí, tajemná místa uvnitř staveb, klikaté cestičky, dřevěné mosty – to vše může na malou chvíli dnes občerstvit Tvou mysl.

K dnešní cestě sis vybral hravý sešit, který Ti nabídne netradiční doprovod areálem s **tématem ohně**. Můžeš sešitem listovat, číst si zajímavosti nebo se rozhodnout a pokusit se trochu si pohrát s některými kreativními úkoly a návrhy. Je to jen na Tobě.

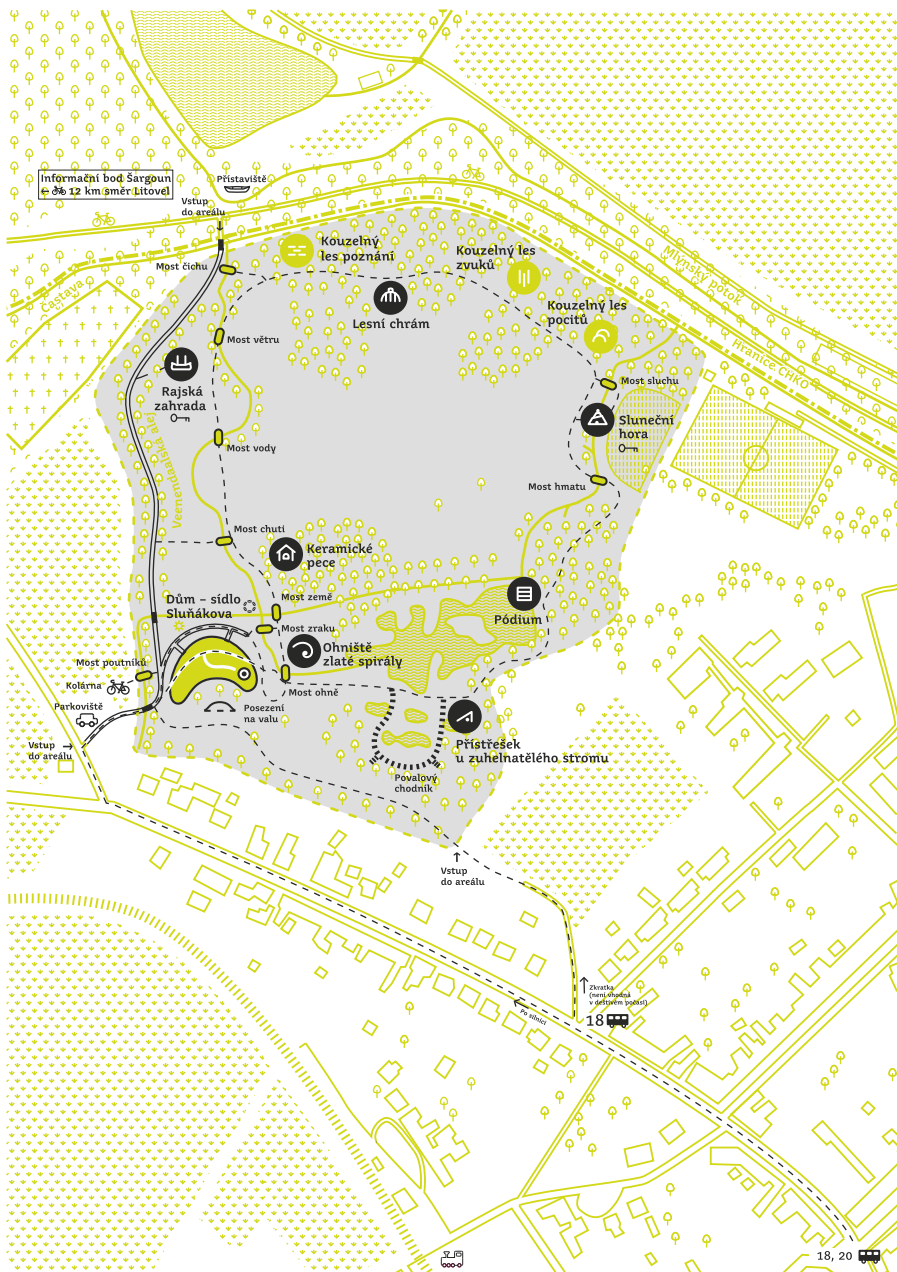
Ke každému sešitu je vhodné mít plánek areálu, který Ti pomůže objevit i ta nejtajnější skrytá místa, objasní Ti jejich vznik a dozvíš se pár základních informací a zajímavostí. Neboj se pátrat, zkoumat, zkoušet a zaznamenávat.

Počítej s tím, že Tvé putování může trvat dvě až tři hodiny. Spočiň tedy nejdříve v příjemném prostoru vstupní haly domu, posilni se, zkontroluj zásoby vody a pamlsků a nezapomeň pohladit své nohy, protože dnes je budeš opravdu potřebovat.

Až usoudíš, že jsi připraven, vydej se objevovat vnitřní i vnější neznámé krajiny.

Hodně štěstí
přejí Sluňákovští

Areál Domu přírody Litovelského Pomoraví

O ohni

Oheň je u většiny starých národů považován za nejmocnějšího ze čtyř živlů. Stál na počátku rozvoje lidského myšlení a u objevu prvních významných vynálezů. To vždy vyvolávalo lidskou touhu po jeho zkrocení či dokonce ovládnutí a spoutání. Tento pocit u lidí umocňovala i skutečnost, že oheň je jediný ze živlů, který člověk dokáže sám stvořit.

V průběhu časů při každodenním soužití s ním člověk pochopil mnohá úskalí jeho životodárné a zároveň ničivé energie. Tuto zkušenost vložil do přísloví, z nichž to nejznámější zní — oheň je dobrý sluha, ale zlý pán.

V blízkosti jakékoli „ohnivé energie“ moudrý člověk ví, že se musí mít na pozoru a být stále ve střehu.

Oheň hrál důležitou roli i při odchodu člověka ze života, kdy se často na poslední cestě spojily všechny čtyři živly, aby napomohly při loučení s vyhaslou životní energií jedince — ohnivý šíp zapaloval slaměné otepi, které obklopovaly zesnulého ležícího na dřevěném voru plujícím po řece. A tak se voda, země, oheň i vzduch spojovaly na poslední cestě, která kdysi začínala v podobě narození — jiskry nového života. Oheň je tedy oprávněně považován a využíván jako živel, který nejvíce člověku připomíná jeho pomíjivost a zároveň věčnost.

Mosty promlouvají

Jestli chcete odhalit úplné tajemství mostů, prohlédněte si je pečlivě ze všech stran. A když na některých místech zahlédnete záhadné důlky, použijte pomocnou tabulku Braillova písma a přečtěte si vzkaz, který most nabízí.

⠁	⠃	⠉	⠇	⠑	⠋	⠎	⠈	⠴
a	b	c	d	e	f	g	h	ch
⠇	⠊	⠏	⠌	⠍	⠥	⠔	⠑	⠎
i	j	k	l	m	n	o	p	q
⠎	⠑	⠏	⠕	⠧	⠋	⠎	⠎	⠎
r	s	t	u	v	w	x	y	z

Dům – sídlo Sluňákova

Oheň dával lidem odpradávná teplo a světlo, pomáhal jim přečkat chladné a nebezpečné noci a také tmavou studenou část roku. Postupem času se oheň přesunul z otevřených ohnišť do jeskyní, odtud do pecí, krbů, loučí a svícnu ...

A jak je tomu v dnešní době? Ještě používáme v zimě oheň jako zdroj tepla? Nebo něco jiného?

Jak je to u vás doma? Kde se tam bere teplo?

Odhadněte nebo zjistěte:

zdroj tepla u vás doma:

.....

zdroj tepla v nízkoenergetickém domě:

.....

Dům – sídlo Sluňákova

K udržení tepla v domě pomáhají také materiály, ze kterých je dům postaven. Každý z nich to ale dokáže jinou měrou.

Prozkoumejte, z jakých materiálů je postaven nízkoenergetický dům, a přiložením své dlaně vyzkoušejte, jak dokáží udržet teplo. Pokuste se podle svého pocitu seřadit jednotlivé materiály podle toho, jak hřejí (1 nejteplejší – to znamená, že nejlépe udržuje teplo v domě, 4 nejstudenější – to znamená, že nejhůře udržuje teplo v domě):

beton – sklo – dřevo – nepálená cihla*

Shodli jste se na pořadí materiálů?
Který z nich je pro vás na dotek nejpříjemnější?
Který se vám nejvíce líbí na pohled?

Najdete okolo sebe ještě další materiály?

.....

*Možnou podobu odpovědí najdete na straně 19.

Rajská zahrada rostlin a živočichů

Pokud je dnešního dne Rajská zahrada návštěvníkům areálu otevřená, vstupte a vychutnejte okouzující atmosféru.

Tato zahrada je zvláštní tím, že tvoří uzavřený obyvatelný prostor – takový malý útulný dům. Zkuste si představit, že byste se rozhodli v takovém domě v dávnějších dobách bydlet. Potřebovali byste několik míst, kde by hrál oheň důležitou roli – pec nebo krb, kuchyňské ohniště, přenosnou lampu, svíčku u postele.

Rozdělte se a hledejte v prostoru místa, která by byla vhodná pro různé domácí činnosti spojené s ohněm (vaření, pečení, přikládání, čtení, povídání,...). Na takovém místě potom vytvořte sochu nebo sousoší, z jejichž gest bude poznat, co jste právě dělali, než jste se stali sochou, a jaký zdroj světla a tepla jste při své činnosti využívali. Ostatní budou hádat.

Zapište názvy nejúspěšnějších soch a sousoší.

Rajská zahrada rostlin a živočichů

V Rajské zahradě jsou častými návštěvníky nebo dokonce stálými obyvateli zvířata. Znáte určitě mnoho zvířat z pohádek, bájí, mýtů a fantasy příběhů, která mají nadpřirozenou moc.

Zkusili byste některá pojmenování pohádkových zvířat doplnit a popsát, co dovedou?

Pták .....

Kůň .....

Liška .....

.....**pes**

..... **rybka**

.....**drak**

Zkuste navrhnout zvíře, které by mohlo žít v této zahradě a mělo kouzelnou moc:

.....

Existují ale i zvířata a rostliny, které mají s ohněm společné to, že se o ně můžete popálit. Znáte nějaké takové zvíře nebo rostlinu? Setkali jste se již s nimi? Máte z tohoto setkání zážitek? Nechcete ho vyprávět ostatním?

Lesní chrám

Kouzelný les, který můžete objevit cestou v blízkosti Lesního chrámu, nabízí přehršel roztodivných zvuků – od nejjemnějších až po ty nejvýraznější. Stačí přiložit ucho na správné místo a začít naslouchat.

I oheň má velkou škálu rozmanitých zvukových a především vizuálních podob. Jeho projev může začít jako něco nenápadného a hravého a při první příležitosti přerůst do podoby něčeho děsivě rozsáhlého a ničivého.

Až přijdete do Lesního chrámu a prozkoumáte jeho prostor, v klidu se usadte na lavice (nejlépe podle znamení zvěrokruhu dle data vašeho narození). Pokuste se v následujících větách objevit slova, která označují základní podoby ohně, s jakými se my lidé můžeme nejčastěji setkat. V každé větě je ukryto jedno slovo:

1. Potkal jsem ji s krabičkou sirek.
2. Mlýnek naposledy klapl a mí nekuřáctí přátelé odešli.
3. Pradávná píseň o Héňovi zněla temnou nocí.
4. Pavlova trať vedla hlubokými lesy.
5. Sháněla se po žárovce, která by svítila žlutě.

Až se vám podaří slova nalézt, zakroužkujte je a zkuste pro ostatní vytvořit také větu se skrytou hádankou na téma oheň.

.....
*Správnou podobu odpovědí najdete na straně 19.

Lesní chrám

Keltové (lidé, kteří žili na tomto území před 2 000 lety) stromy uctívali pro jejich sílu a přisuzovali jim lidské vlastnosti. Dokonce sestavili stromový kalendář. Jeden takový kalendář můžete najít na lavicích v Lesním chrámu. Je propojený se znameními zvěrokruhu a doplněný o živočichy, kteří žijí v Litovelském Pomoraví.

Keltský stromový kalendář má svůj speciální název, je ukryt v tajence. Legenda a lavice v lesním chrámu vám napovědí, která slova vepsat do políček křížovky. Písmena v očíslovaných políčkách tvoří tajenku...

- Jaký strom je zábavný?
- Divné zvíře vidím v díře, na hlavě růžky a v rukou nůžky. Co to je?
- Jaká je třešeň?
- Který živel chybí v jarních znameních?
- Ve kterém ročním období se ukrývá listonoh?
- Které zvíře z Litovelského Pomoraví je přiřazeno ke střelci?

a	4			8			b	3		
c	1		6					7		
d		9				e			5	
f			2		10					

Tajenka

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

Řešení tajenky najdete na straně 19.

Sluneční hora

Vítejte u Sluneční hory. Pokud je dnešního dne návštěvníkům areálu otevřená a máte možnost vstoupit, učiňte tak a plně vychutnejte její jedinečnou atmosféru.

V záři ohně se vše jeví v pohybu. Zvláště v noci jsou mihotavé stíny, které vrhají předměty ozářené světlem ohně, tajuplné a probouzí fantazii... Stejně jako šero a zákoutí Sluneční hory...

Vejděte společně do tajemných prostor Sluneční hory. Prozkoumejte všechna místa, výklenky, tajné chodby a nenápadné detaily. Dotkněte se míst, kterých se před vámi dotýkal oheň – jsou tu taková.

Prohlédněte si dobře povrch klenby nad svou hlavou. Vznikl nanášením jílu, které připomínají barvy ohně. V proměnlivé barevnosti skvrn jakoby byl oheň stále přítomen a někde v prostoru stále plápolal.

Objevíte alespoň jeden tvar,

který vám připomíná zvíře či člověka?

Sluneční hora

Hora ukrývá jeden zvukový objekt, který je bytostně spjatý s ohněm. Bez něj by nemohl vzniknout a vy byste se jej nemohli dotknout. Svým zvukem a honosným zjevem vzdává svému spolutvůrci ohni hold.

Zaťukejte na povrch zvonu nad studnou a zaposlouchejte se do tónu, na jehož podobě se podílel jeden z nejmocnějších živlů – oheň.

Odhalili jste, že nad vašimi hlavami je umístěný ještě jeden zvon, aby i vítr měl možnost si občas radostně pohrát se zvukem kovu a tím pozdravit svého živelného bratra – oheň? Víte, jakým způsobem vzniká zvon? Víte, že i zvony jsou laděny do určitých tónů?

Co myslíte, jakým tónem k vám promlouvá zvon nad studnou?

Jak vám zní?

Pódium, přístřešek

Oheň a voda. Dva nesmiřitelné živly, věčně spolu bojující bratr se sestrou. Voda hasí oheň, oheň vysušuje vodu. V přírodě živly neexistují nikdy samostatně, ale vždy ve vzájemném působení, čímž vznikají nové kvality jejich podoby. Například teplo, které zajišťuje oheň a vzduch nebo sucho, které vzniká spolupůsobením ohně a země.

Přírodní živly ovlivňovaly a ovlivňují život lidí odpradáva. Lidé je využívali, ale zároveň se jich báli a měli z nich respekt. Své zkušenosti ze soužití s přírodními živly vložili do různých přísloví, pořekadel a přirovnání. Na některá, v nichž vystupuje oheň, jsme si vzpomněli, ale trochu se nám pomíchala.

Dokážete čarou spojit správné části vět, které k sobě patří?

Oheň je dobrý sluha,...

... ruku do ohně.

Nehas,...

... do ohně.

Za to by dal...

... jednou přehoří.

Nepřilévej olej...

... co tě nepálí.

I to nejsilnější dřevo...

... nedočkavostí.

Není kouře...

... ale zlý pán.

Hořel...

... bez ohýnku.

Pódium, přístřešek

V okolí rybníka se dobře rozhlédněte. Uvidíte přístřešek, pod kterým se ukrývá zuhelnatělý strom. Důkladně toto místo prozkoumejte, určitě objevíte mnoho zajímavostí.

Na střechu přístřešku se dá vyběhnout a rozhlédnout se po okolí. Uvidíte místa, která jste již prošli a něco se o nich dověděli.

Jaké místo v areálu, kterým jste dnes prošli, je pro vás nejsilněji spojeno s ohněm?

Až vyjdete od rybníka směrem k dalšímu místu, potkáte na své cestě most. Přes něj vstoupíte do prostoru, kde vládne oheň. Zastavte se na něm a zamyslete se nad vzkazem, který je umístěný po vnějších stranách mostu. K jeho rozluštění využijte tabulku s přehledem Braillova písma na začátku sešitu.

Luštění je zábava.

Ohniště zlaté spirály, keramické pece

Tento most vám nabízí pomocí slov vyhloubených po stranách intenzivní zamýšlení nad tématem ohně. Má ve svém středu vyrytou kresbu, která k nám promlouvá prostřednictvím 18 plamenů.

Zkuste společně najít osmnáct slov, která charakterizují oheň (pomohou vám slova napsaná na mostě). Potom vyberte jedno, stoupněte si do kruhu a položte všichni svou levou ruku do středu kresby na podlaže mostu a to tak, aby se vám ruce dotýkaly. Na zvolený signál vybrané slovo společně vyslovte nebo zvolte.

Oheň měl vždy tu moc, že dokázal větší počet lidí spojit v soudržnou skupinu. Můžete této jeho síly přenesené do vyhloubené kresby mostu využít i vy. Vyslovené slovo a spojené ruce uchovají pro vaši skupinu po dlouhou dobu životodárnou ohnivou energii.

Vyslovené slovo si zapište nebo zkuste vytvořit dvojverší, ve kterém bude slovo uvedeno.

.....

Ohniště zlaté spirály, keramické pece

Vzpomínáte si na slova, která jste objevili na začátku sešitu ve větách? Zopakujte si je netradičním způsobem.

Slova z vět: jiskra, plamínek, oheň, vatra, požár.

Stoupněte si tak, abyste viděli a dosáhli na záda někoho jiného. Jeden se stane kreslířem a na záda druhého nakreslí, napíše nebo vyťuká vzkaz, kterým popíše jedno z vybraných slov (*jiskra, plamínek, oheň, vatra, požár*). Druhý – příjemce zprávy, vysloví po chvíli nahlas slovo, které rozluštil z dotekového vzkazu.

Pokud je vás více, rozdělte se a vytvořte hereckou trojici nebo dvojici, která bude předvádět vybraná slova a jednoho, který bude hádat. Trojice se domluví stranou na jednom vybraném slovu a nejlépe společně pantomimicky jej znázorní.

Můžete se domluvit a znázornit i různé podoby ostatních žvlů (například. vánek, vichřice, potůček, moře, zemětřesení a další).

Některé skupiny si tuto hru natolik oblíbily, že dokáží zahrát krátké pohybové divadlo na téma Rozhovor žvlů.

A co vy?

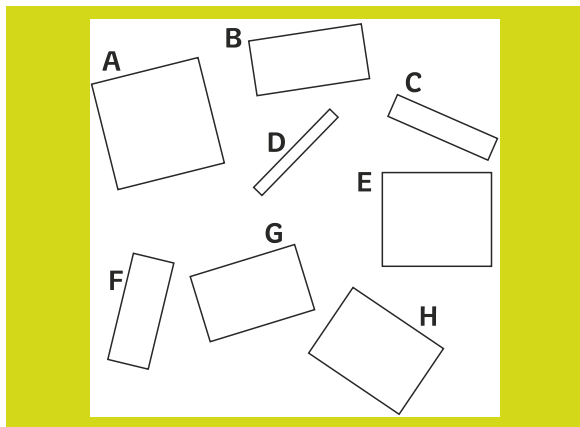
Bude divadlo?

Ohniště zlaté spirály, keramické pece

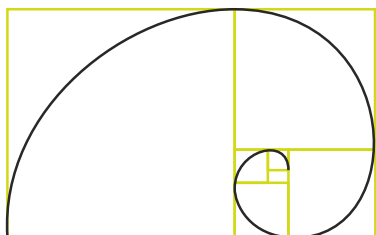
Každý z vás si potají, pouze očima, vyberte jeden z následujících obdélníků, který se mu nejvíce líbí.

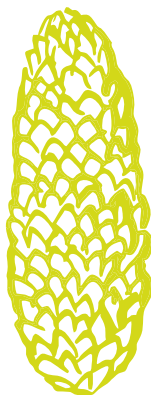
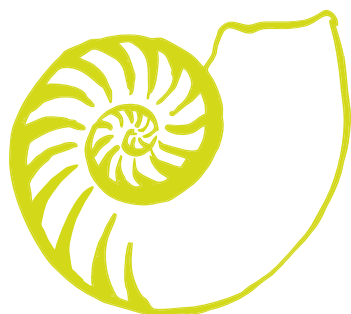
Máte vybráno? Který jste vybrali? Většina z nás si vybere obdélník označený písmenem G. Je to tzv. zlatý obdélník. Délky jeho stran jsou v poměru zvaném zlatý řez.

V člověku je mnoho věcí zakódovaných už od narození a možná více, než bychom si mohli myslet. V přírodě se neustále opakují nejrůznější cykly, rytmy a po tisíce let působí na lidský organismus. Lidskému tělu a především zraku lahodí symetrie, rytmus a harmonie. Máme rádi pravidelné střídání a opakování věcí, harmonické a ideální tvary. Jedním z takových tvarů je i spirála, kterou můžeme vytvořit pomocí zlatých obdélníků. Takováto zlatá spirála dala i tvar ohništi, u kterého právě stojíte.

Ohniště zlaté spirály, keramické pece

Tvar spirály se v přírodě vyskytuje velice často. Rozhlédněte se kolem a pokuste se najít nějakou přírodní spirálu... Nabízíme vám malou inspiraci...

Ohniště zlaté spirály, keramické pece

Oheň má velké očištné schopnosti, z tohoto důvodu hrál zásadní roli v rituálech všech starých civilizací. Můžeme do něj vložit to, co nás trápí, a plameny to vmžiku promění v popel a naznačují nám tím, že trápení přestalo existovat. Můžete si vyzkoušet sílu takového očištného rituálu.

Jestli máte u sebe věc, která pro vás představuje závislost na něčem, čeho bychom se chtěli zbavit (například tabulka čokolády – závislost na sladkém) položte to na zem na hromádku. Pokud máme obavy ze zničení, napište to jen na kousek papíru a ten položte na hromádku.

Představte si na místě, kde leží na hromádce předměty (nebo papírky), pomyslnou vatru (opravdu vysoký oheň) a s rozběhem a radostným výkřikem toto místo přeskočte, jako byste přeskočili popsanou závislost a tím se jí zbavili.

Hodně štěstí!

Střecha domu

Rozhlédněte se ze střechy domu po krajině, kterou jste prošli. Vzpomenete si, co jste zažili cestou zajímavého? Co jste si vyzkoušeli? Co jste se třeba dozvěděli o přírodě, o sobě samém? Možná si teď nedokážete na vše vzpomenout, možná se také každému líbilo něco jiného...

Postavte se do kruhu. Jeden z vás řekne první věc, která ho napadne, když se řekne slovo oheň. Další, kdo je na řadě, pak řekne první slovo – asociaci, které ho napadne, po vyslovení onoho slova, pak zase další a další. Je důležité říkat vždy hned první slovo – asociaci, které vás napadne. Nejlepší je hrát několik kol a vytvořit dlouhý řetězec asociací. Poté si zkuste vzpomenout, jak šla slova po sobě a zapsat si je.

Můžete si zahrát i několik kol, a když si budete chtít ověřit svou paměť, otočte jenom směr a začněte si vybavovat, na jaké slovo svého předchůdce jste svou asociací reagovali.

A nezapomeňte, že oheň je především hravost, energie a neustálá proměna.

Řešení

Dům: nepálená cihla, dřevo, beton, sklo

Zvířata: Pták Ohnivák (Pták Fénix), kuň Zlatohřívák,
liška Ryška, Zlatá rybka, ohnivý pes, ohnivý drak

Lesní chrám — tajenka — STROMOSKOP

Slova z vět: jiskra, plamínek, oheň, vatra, požár.

Přísloví:

Oheň je dobrý sluha, ale zlý pán.

Nehas, co tě nepálí.

Za to by dal ruku do ohně.

Nepřilévej olej do ohně.

I to nejsilnější dřevo jednou přehoří.

Není kouře bez ohýnku.

Hořel nedočkavostí.

Zdroje a literatura použitá při tvorbě textů

BRATRYCH, Václav: *Živel oheň - energie: člověk, příroda, technika, životní prostředí*. Koniklec, Praha 2004.

NEUBAUER, Zdeněk a ŠKRDLANT, Tomáš: *Skrytá pravda země*. Mladá fronta, Praha 2005.

HORÁČEK, Radek a Vladimír HAVLÍK. *Akční tvorba*. Vyd. 1. Olomouc: Univerzita Palackého, 1991, 84 s. ISBN 80-706-7074-6.

NEUBAUER, Zdeněk a Tomáš ŠKRDLANT. *Skrytá pravda Země: živly jako archetypy ekologického myšlení*. Vyd. 1. Praha: Mladá fronta, 2005, 312 s. ISBN 80-204-1181-X.

NOVÁČKOVÁ, Helena et al. *Sedm barev duhy*. 1. vyd. Horka nad Moravou: Sluňákov, 2011. 189 s.

NOVÁČKOVÁ, Helena a Zdenka ŠTEFANIDESOVÁ. *Zlatá nit*. 1. vyd. Horka nad Moravou: Sluňákov, 2012. 271 s. ISBN 978-80-905347-1-1.

WEBSTER, Richard. *Feng shui pro váš domov: 101 tipů pro váš dům a byt*. Vyd. 1. Praha: Aurora, 2000, 158 s. ISBN 80-729-9008-X.

Dům přírody Litovelského Pomoraví

se skládá ze dvou expozic, z nichž jedna je tvořena venkovním areálem v okolí nízkoenergetického domu v Horce nad Moravou, sídla Sluňákova – centra ekologických aktivit města Olomouce, o.p.s. a druhá rekonstruovaným objektem hájovny Šargoun nedaleko Litovle a k ní přiléhající zahrady. Oba objekty prezentují tradiční i méně tradiční formou přírodní zajímavosti Litovelského Pomoraví, vzájemné vazby a propojování člověka s krajinou, v níž žije. Stavby a instalace vznikly s cílem podnítit návštěvníky ke smyslovému vnímání přírody a řečí uměleckých prvků pomáhají kultivovat vztah k přírodě Litovelského Pomoraví. V areálu v Horce nad Moravou byly realizovány stavby podle návrhu Františka Skály, Miloše Šejna, včetně zvonů Rudolfa Manouška, dále Miloslava Fekara a Marcela Hubáčka. Na přípravných studiích se významně podílel Tomáš Lampar a realizace zeleně byla konzultována se Zdeňkem Sandlerem. Hájovna Šargoun byla rekonstruována dle návrhu atelieru Projektil architekti. Expozici o včelách vytvořil Robert Smolík.

Domy přírody

realizuje Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky. Ve vybraných chráněných územích vznikají moderní návštěvnická střediska zprostředkávající poznání a kontakt návštěvníků s místní přírodou a krajinou včetně informací, jak a kudy se v území šetrně pohybovat. Nabízí možnost výukových programů školám a vzdělávacím zařízením. Umožňují setkávání místních obyvatel nebo nabízejí i prodej vzdělávacích a informačních materiálů a regionálních produktů.

Sluňákov –

centrum ekologických aktivit města Olomouce, o.p.s.

Sluňákov

se svou činností zaměřuje na prohlubování úzkého sepětí člověka s přírodou a s krajinou, kterou obývá. Posláním Sluňákova, které se promítá do všech připravovaných činností a setkání s veřejností, je nabídka prožitků a poznání, které rozvíjejí uctivý vztah člověka k přírodě i k sobě samému. Smysl tohoto počínání vidí sluňákovští v tom, že lidé jsou přírodní bytosti, které jsou přirozeně vrostlé do živého světa a srostlé křehkým předivem vztahů se vším, co jej utváří. A právě proto by měli mít možnost přicházet na místa, která jim umožní tento pocit sounáležitosti pocítit a prožít. Více o nás: www.slunakov.cz

Kopřiva dvoudomá (*Urtica dioica*)

Jsem nejznámější a nejrozšířenější z čeledi kopřivovitých. Lidé i zvířata mě vyhledávají pro lahodnou chuť mých mladých lístků a mé léčivé schopnosti. A vyhýbají se mi proto, že stejně jako oheň umím i já nepříjemně popálit. Jistě souhlasíte, že by se těžko hledal lepší průvodce pro tuto bránu.

1. vydání

Návrhy aktivit: tým lektorů výukové a metodické sekce Sluňákova
Výtvarné náměty, perokresby, úprava textů: Mgr. Zdenka Štefanidesová

Ilustrace kopřivy: design studio KULTIVAR

Jazyková korektura: Mgr. Zdenka Štefanidesová, Mgr. Jana Malinová

Odborná korektura: Mgr. Michal Bartoš, Ph.D.

Grafika, sazba: Mgr. Zdenka Štefanidesová a New Signum, s.r.o.
dle grafického manuálu Sluňákova (design studio KULTIVAR)

www.slunakov.cz

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Tento projekt je podpořen z Programu švýcarsko-české spolupráce.

Supported by a grant from Switzerland through the Swiss Contribution to the enlarged European Union.